

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid
T.a.v. prof. dr. J.A. Knottnerus
Postbus 2004
2500 EA Den Haag

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
dr. M.T.M. Bosman
Sr. Beleidsmedewerker
T +31(0)6-52740303

Ons kenmerk
IENM/BSK-2013/263802

2-5 NOV. 2013

Datum

Betreft Adviesaanvraag: Afwegingskaders in het risicobeleid.

Geachte heer Knottnerus,

Zowel in de politiek als in de samenleving leeft de vraag naar meer samenhang in het veiligheids- en risicobeleid. Dit blijkt onder meer uit de discussie die in de Eerste Kamer ontstond tijdens de behandeling van de Wet Basisnet (7/2013). Duidelijk werd dat er behoefte is aan een meer integraal afwegingskader voor risico's.

Deze behoefte is niet nieuw. Het afwegingskader zoals dat in de jaren '80 en '90 van de vorige eeuw werd ontwikkeld en gehanteerd bij veiligheid- en risicovraagstukken binnen het milieudomein, "Omgaan met Risico's", is een eerste poging om aan die behoefte te voldoen. In 2006 is dat kader door het kabinet aangepast en van toepassing verklaard op een breder domein. De kabinetsvisie "Nuchter Omgaan met Risico's" (2006, en de aanvulling daarop uit 2009) vormt dan ook een belangrijk kader voor het veiligheid- en risicobeleid van de overheid. Sinds 2006 zijn meerdere adviezen verschenen, o.a. van de Gezondheidsraad (GR) en de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR¹), die raken aan het veiligheid- en risicobeleid van de overheid.

Ondanks de hierboven genoemde theoretische adviezen en kaders blijft er in de samenleving, door de veelheid van veiligheid- en risicovraagstukken zowel op (inter)nationaal niveau als op regionaal of lokaal niveau, behoefte aan meer samenhang tussen de 'maatwerk' besluiten over deze vraagstukken.

Op 9 juli 2013 heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de Eerste Kamer toegezegd om, in samenwerking met de minister van Infrastructuur en Milieu, meer samenhang in de risicobeoordeling en -afweging binnen het veiligheidsdomein (verkeer en vervoer, water, ruimte, klimaat, milieu en leefomgeving) van het ministerie van Infrastructuur en Milieu te brengen. Het doel hiervan is om het proces van besluitvorming inzake veiligheid- en risicovraagstukken transparanter te maken met als gevolg dat het beleid op meer draagvlak kan rekenen en

¹ Bijvoorbeeld "Voorzorg met rede" (Gezondheidsraad 2008), "Onzekere Veiligheid" (WRR 2008) en "Evenwichtskunst" (WRR 2011).

dus ook beter uitvoerbaar en efficiënter wordt. Ook is de Kamer toegezegd om de WRR en Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) bij dit proces te betrekken.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Ons kenmerk
IENM/BSK-2013/263802

25 NOV. 2013

Wij verzoeken uw raad om tegemoet te komen aan de behoefte van bewindspersonen en Eerste Kamer aan meer samenhang in de risicobeoordeling en -afweging binnen het veiligheidsdomein middels een brief met daarin uw strategisch-wetenschappelijke advies. Aan de raad wordt gevraagd bij te dragen aan het zichtbaar maken van de 'rode draden' (i.e. impliciete of expliciete uitgangspunten en principes, manieren van risicobenadering en -afweging, beleidstheorieën, sturingsrelaties en governance-benaderingen) van het veiligheid- en risicobeleid van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. De bedoeling is dat de WRR daarbij de actuele wetenschappelijke inzichten beschrijft die relevant zijn voor de afwegingskaders zoals die door het ministerie van Infrastructuur en Milieu gehanteerd worden bij besluitvorming.

Op basis van de aldus verkregen informatie en inzichten moet in het briefadvies duidelijk gemaakt worden of de gevonden rode draden verenigbaar of strijdig zijn; ook moet het advies zichtbaar maken waar verschillen in benadering zinvol en verdedigbaar zijn. De raad wordt gevraagd in zijn advies aan te geven in hoeverre de gevonden rode draden aansluiten bij wetenschappelijke inzichten ten aanzien van veiligheidsbeleid.

Ook wordt aan de raad gevraagd te bezien welke instrumenten voor welke rode draden behulpzaam zijn. Hiertoe kunnen vanuit een wetenschappelijke invalshoek de meerwaarde en kansen, beperkingen en valkuilen van courante instrumenten zoals maatschappelijke kosten-baten analyse (MKBA) en multicriteria-analyse (MCA) verkend worden.

Er wordt ingezet op een advies op 'meso-niveau', waarbij de raad een wisselwerking bewerkstelligt tussen de theorie en concrete beleidsdossiers. Het is wenselijk dat het advies nadrukkelijk dossier- en sectoroverstijgend is. Door te beginnen met en te focussen op beleidsonderwerpen van het ministerie van Infrastructuur en Milieu blijft de reikwijdte van het advies beperkt. De verwachting is dat het advies evenwel ook voor andere ministeries (BZK, V&J, VWS, EZ, SZW) relevant zal zijn. De advisering dient daarom ook vergelijkingen met andere veiligheidsdomeinen te omvatten.

Om zowel de kwaliteit van het advies te verhogen als coherentie in de advisering te waarborgen, wordt van de raad verwacht een proces te organiseren waarin actief wordt samengewerkt met andere adviesorganen en wetenschappelijke instituten. In het bijzonder vraag ik u bijdragen van de GR, de Raad voor het openbaar bestuur (Rob), de Rli en de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) in het proces op te nemen. Er kan ook teruggerepen worden op eerdere studies en adviezen om tot een synthese van bestaande en nieuwe kennis te komen. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu zal het voortouw nemen om ook 'stakeholders' en uitvoerende en beleidsadviserende instanties, zoals het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), te betrekken.

Tegelijkertijd met de activiteiten van de WRR, die primair een wetenschappelijk karakter hebben, zal het ministerie van Infrastructuur en Milieu zelf ook (in afstemming met de WRR) een traject doorlopen onder de titel 'Bewust Omgaan met Veiligheid' om de diversiteit in risicobenaderingen en daarbij ingezette instrumenten intern in kaart te brengen. Het is de bedoeling dat er een productieve samenwerking ontstaat tussen dit beleidstraject en het wetenschappelijk advies- en onderzoeksproces. Daarom is deze adviesaanvraag op hoofdlijnen en zal er gedurende het traject, in goed overleg tussen WRR en het ministerie van Infrastructuur en Milieu, besloten worden wat de meest productieve vervolgstappen zijn.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Ons kenmerk
IENM/BSK-2013/263802

2-5 NOV. 2013

Er is toegezegd dat er vóór de zomer van 2014 een eerste proeve van een afwegingskader aan de Eerste Kamer wordt gezonden. Uw raad wordt dan ook verzocht om uiterlijk 1 mei 2014 zijn bevindingen in briefvorm uit te brengen. Dit is een belangrijke eerste stap, maar een vervolg zal nodig zijn om dit beoordelingskader verder te ontwikkelen en in de praktijk toe te passen. Daarom wordt geanticipeerd op een meerjarig adviestraject van de WRR, waar het ministerie van Infrastructuur en Milieu tussentijds van zal kunnen aftappen.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR
EN MILIEU,

mw. drs. M.H. Schultz van Haegen

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR
EN MILIEU,

Wilma J. Mansveld